

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ

спеціальність	181 Харчові технології	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Технології зернопродуктів та зернові ресурси Харчові технології продуктів з рослинної сировини та молока для підприємств харчової індустрії Технології хліба, кондитерських, макаронних виробів та харчоконцентратів Технології дієтичної харчової продукції та харчова безпека Харчові технології в ресторанній індустрії Промислові та крафтові технології м'яса та м'ясопродуктів	факультет	переробних і харчових виробництв
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Круглова Олена Анатоліївна

Вища освіта – спеціальність Економіка торгівлі
Науковий ступінь – кандидат економічних наук, спеціальність 08.07.05 Економіка торгівлі та послуг
Досвід роботи – 36 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка більше 5 публікацій за освітньою компонентою;
- учасниця наукових і методичних конференцій;
- співвиконавиця держбюджетних і госпдоговірних науково-дослідних робіт

телефон	0509276929	електронна пошта	O.kruglova@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Мета	формування у здобувачів вищої освіти системи знань та практичних навичок оцінювання ефективності бізнес-проєктів
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, робота у групах, проєкт

Специфічні результати	- пропонувати ефективні бізнес-проекти (ЗК1, ЗК2, ЗК3, СК1, СК2, СК5, РН1, РН5, РН11)/проект - визначати економічні, соціальні, екологічні аспекти ефективності бізнес-проектів та у контексті сталого розвитку (ЗК4, ЗК5, РН2, РН4, РН6)/завдання, проект - робити висновок щодо ефективності бізнес-проектів на основі комплексного їх оцінювання (ЗК1,ЗК2, СК3, СК5, РН4, РН7)/завдання, проект
Обсяг і форми контролю	5 кредитів ECTS (150 годин): 24 годин лекції, 28 годин практичних занять; поточний контроль; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності	ІЗ: здатність розв'язувати завдання дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій; ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК 1. Здатність обирати та застосовувати спеціалізоване лабораторне і технологічне обладнання та прилади, а також науково-обґрунтовані методи та програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері харчових технологій. СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження з урахуванням світових тенденцій науково-технічного розвитку харчової галузі СК 3. Здатність захищати інтелектуальну власність у сфері харчових технологій. СК 5. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проектів.	Програмні результати навчання	РН 1. Відшуковувати систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій. РН 2. Приймати ефективні рішення, оцінювати і порівнювати альтернативи у сфері харчових технологій, у тому числі у невизначених ситуаціях та за наявності ризиків, а також в міждисциплінарних контекстах. РН 4. Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі харчових технологій, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних. РН 5. Обирати та впроваджувати у практичну виробничу діяльність ефективні технології, обладнання та раціональні методи управління виробництвом з урахуванням світових тенденцій розвитку харчових технологій. РН 6. Розробляти та реалізовувати програми розвитку підприємств харчової галузі на коротко- та довгострокову перспективу, аналізувати та оцінювати їх ефективність, екологічні та соціальні наслідки. РН 7. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері харчових технологій, зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців. РН 11. Оцінювати та усувати ризики і невизначеності при прийнятті технологічних та організаційних рішень у виробничих умовах для забезпечення якості та безпечності харчових продуктів

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. Основи оцінювання ефективності бізнес-проєкта

Л1	Сутність і характеристики бізнес-проєкта	П1	Концепції бізнесу, проєкта. Порівняння понять «бізнес-проєкт», «бізнес-план». Сутність бізнес-проєкта. Життєвий цикл бізнес-проєкта. Класифікація бізнес-проєктів. Чинники впливу на проєкт. Учасники бізнес-проєкта.	Самостійна робота	Сутність та роль бізнес-проєкта у підприємстві. Тенденції бізнес-проєктів у харчовій галузі. Інвестування бізнес-проєктів. Специфіка фінансування у харчовій галузі.
Л2-Л3	Ефективність бізнес-проєкта	П2-П3	Ефективність як критерії прийнятих рішень за бізнес-проєктом. Ефективність проєкта у контексті реалізації інтересів стейкхолдерів. Принципи оцінки ефективності інвестицій. Підходи до розрахунку показників ефективності.		Розробка концепції проєкта. Стадії ініціації проєкта. Обґрунтування доцільності проєкта.
Л4-Л5	Економічна ефективність бізнес-проєкта	П3-П5	Підходи та послідовність оцінювання економічної ефективності бізнес-проєкта. Інвестиційні та операційні витрати бізнес-проєкта. Обґрунтування ціни на продукцію (послуги). Точка беззбитковості. Бюджетна ефективність бізнес-проєкта. Статичні та динамічні методи оцінки інвестицій.		Витрати (інвестиційні, операційні, змінні, постійні). Методи ціноутворення. Обґрунтування фінансової моделі проєкта. Бюджетна та комерційна ефективність проєкта. Принципи та показники оцінювання проєкта.
Л6-Л7	Соціально-економічні результати та сталий розвиток	П6-П7	Напрями та послідовність оцінювання ефективності бізнес-проєкта у контексті соціальної та екологічної ефективності. Оцінка бізнес-проєкта з урахуванням впровадження принципів сталого розвитку. Екологічні та соціальні наслідки бізнес-проєкта, імплементації засад сталого розвитку в бізнес-практику. Підходи та показники для оцінки.		Поняття соціально-економічні результати бізнес-проєкту; сталий розвиток (економічна, екологічна, соціальна складові); індикатори ESG-зрілості підприємства. Критерії оцінки економічної та соціальної ефективності проєкту у сфері харчового виробництва.

Розділ 2. Оцінювання рішень за бізнес-проєктом

Л8-Л9	Бізнес-план проєкта	П8-П10	Бізнес-планування та бізнес-план. Чинники бізнес-планування. Структура та вимоги до бізнес-плану. Загальні положення та зміст основних розділів бізнес-плану. Особливості бізнес-проєктування за міжнародними стандартами. Структура та логіка розробки бізнес-плану. Технологія формування бізнес-плану.		Бізнес-планування. Стандарти бізнес-планування. Бюджетування та фінансове планування в харчовому виробництві
Л10	Оцінка ризиків і сценарний аналіз	П11	Сутність та види ризиків за бізнес-проєктом. Послідовність оцінювання ризиків за бізнес-проєктом. Ідентифікація ризиків. Методи оцінювання проєктних ризиків. Сценарний аналіз як інструмент управління ризиками. Розробка сценаріїв розвитку подій (базовий, оптимістичний, песимістичний). Уникнення та мінімізація наслідків ризиків за бізнес-проєктом		Поняття «ризик бізнес-проєкту». Класифікація ризиків бізнес-проєктів у харчовій галузі. Методи оцінки ризиків: якісні (експертні, матриця ризику) та кількісні (аналіз чутливості, сценарний аналіз).
Л11-12	Комплексна оцінка бізнес-проєкта	П12-П13	Мета та завдання комплексної оцінки бізнес-проєкта. Складові комплексної оцінки бізнес-проєкта. Методичні засади комплексної оцінки бізнес-проєкта. Критерії та показники ефективності комплексної оцінки бізнес-проєкта. Оцінка проєкта комерціалізації технології. Вибір бізнес-проєкта. Презентування бізнес-проєкта.		Комплексна ефективність бізнес-проєкта. Економічна, соціальна, екологічна ефективність. Показники за критеріями. Вибір проєкта. Презентація проєкта.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
2. Європейські стандарти бізнес-планування : навч. посібник / О. В. Димченко, О. О. Рудаченко, В. М. Прасол, О. Д. Панова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 143 с
3. Дикань В. Л., Павліченко В. М., Полякова О. М. Бізнес-планування: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 68 с.

Методичне забезпечення

1. Кваліфікаційна робота здобувачів ступеня вищої освіти Магістр: настанови до виконання та захисту [Текст] : навч.-метод. посібник для здобувачів другого (магістер.) рівня вищ. освіти спец. 181 Харкові технології ОПП Харкові технології в ресторанній індустрії ден. та заоч. форми навчання / уклад.: О. О. Гринченко, М.Б. Колеснікова, Н.В. Чорна, В.А. Гросул, О.А. Круглова. - Харків : ДБТУ, 2023. 156 с.
2. Оцінка ефективності бізнес-проектів. Методичні матеріали до самостійної роботи, поточного й підсумкового контролю знань для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності G13 Харкові технології. Харків, ДБТУ, 2024. 30 с.
3. Оцінка ефективності бізнес-проектів. Конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності G13 Харкові технології Харків, ДБТУ, 2024. 50 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

(<https://surl.li/tgcbtf>)

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Поточне оцінювання	60 бальна сумарна	до 40	виконання завдання
		до 20	результат засвоєння блоку самостійної роботи
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	поточне оцінювання
		до 40	екзамен

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у Кодексі академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/nwuvwx>), Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/rrlgvz>): виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.